

Garrofer (*Ceratonia siliqua* L.)

El Masnou

Ubicació

Comarca: Maresme
Lloc/Adreça: Av. Cusí i Fortunet, 52

Coordenades:

Latitud: 41.48612
Longitud: 2.32139
UTM Est (X): 443349
UTM Nord (Y): 4592946

Classificació

Número de fitxa: 08118 - 132
Àmbit: Patrimoni natural
Tipologia: Espècimen botànic
Estat de conservació: Bo
Protecció: Inexistent
Accés: Fàcil
Ús actual: Ornamental
Titularitat: Privada
Titular: 3531036DF4933S0001IL
Autoria de la fitxa: Jordi Montlló Bolart
Data de registre de la fitxa: dv., 12/03/2010 - 01:00

Descripció

Conjunt de 6 garrofers (*Ceratonia siliqua* L.) de fulla perenne de la família de les lleguminoses. Cinc d'ells es troben alineats seguint el mur de separació amb la vorera del carrer, dins d'una parcel·la on també hi ha pi blanc (*Pinus halepensis*). D'aquest grup, destaca un garrofer que presenta un volt de soca de 4 metres i del qual surten tres branques, que mesuren aproximadament entre 1,10 i 1,35 cm de diàmetre per 7 m d'alçada. Les branques que surten de la soca són curtes, amb una forma recargolada i seguint la horitzontalitat del terra. Als seus extrems comencen les branques secundàries que permeten formar una copa arrodonida,

densa i fosca. L'escorça és gruixuda i amb fissures; la fulla composta i paripinnada, és de color verd fosc. Aquest arbre pot viure molts anys. Una característica d'aquesta espècie és que no comença a donar fruits fins al sisè o el setè any. El seu fruit, conegut com a garrofa, té forma de beina i és de color marró fosc tirant a negre; al seu interior té de 12 a 16 llavors de consistència dura, incrustades en una polpa també marró de sabor molt dolç.

Separat pel carrer, a l'altra banda, de la parcel·la es pot observar un sisè garrofer, dins de la vorera, el tronc del qual es troba recolzat en el mur de la casa amb numeració antiga 48, i actual núm. 61, que porta el nom a la façana de "Serra Cala". Mesura entre 7 i 8 m d'alçada per un volt de canó de 1,80m i un volt de soca de 1,60m. Del tronc surten dues branques que es van bifurcant de les quals en una d'elles es pot observar com a curiositat el naixement d'un pi, segurament provinent d'una llavor deixada en una petita cavitat, per algun ocell.

Història

Originari de la regió mediterrània de Síria i Palestina, ja fa molts segles que va estar naturalitzat a les nostres terres. Actualment la garrofa és utilitzada per la fabricació de pinsos de remugants: cavalls, vaques i ovelles, i la seva llavor, el garrofí, en la indústria de transformació: alimentació, farmàcia o cosmètica. Sant Joan Baptista s'hauria alimentat de garrofes durant la seva vida al desert i d'aquí que en alguns llocs se la conegui com a pa de sant Joan.

Després de la Guerra Civil espanyola, aquest fruit va ser utilitzat com a substitut del cacau en l'elaboració d'un succedani de la xocolata. Tot i que s'utilitza en remeis casolans i en macrobiòtica, la garrofa és un producte que està davallada constant degut a l'abandonament progressiu dels camps per deixar pas a la construcció.

En el compendi d'agricultura escrit per fra Miquel Agustí l'any 1617, aquest el descriu així: "plantat vol effer lo Garrofer de branca joue, de Febrer, y de Nohembra, en terra feca, y vol effer plantat molt fondo, potfe empeltar fobre Pruner, o Ametller, nos deu sembrar, per q no produyra fruit, y fe moriria preft, volfe regar fouint. Les Garrofes fon mes propias per engrescar los Tocinos, que per nodrir lo home".

Bibliografia

AGUSTÍ, MIQUEL Fra (1617). El Llibre dels secrets de agricultura, casa rústica y pastoral. Barcelona. Reeditat per Ed. Andana, 2007.

PARÉS, Eduard (2006). Arbres Monumentals de Catalunya. 18 anys des de la primera protecció. Ponència de la 2ª trobada d'Arbres Monumentals i Singulars. Alcalà d'Henares, 19-21 de 2005. Ed. Generalitat de Catalunya. Departament de Medi Ambient i Habitatge. Direcció General de Medi Natural. Barcelona.

PHILIPS, Roger (1989). Los Arboles. Editorial Blume, S.A. Barcelona.

SAGARRA i TRIAS, Ferran (2007). Proposta del Pla Especial del Patrimoni històric, arquitectònic i paisatgístic del Masnou. Carracedo-sotorra-arquitectes, scp. Inèdit.

